
Vil ha flere avtalespesialisthjemler

AKTUELT I FORENINGEN

INGVILD BJØRGO BERG

ingvild.bjorgo.berg@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Avtalespesialistene ønsker bedre samarbeid med helseforetakene, og mer effektive henvisningsrutiner. I 2016 stod de for en fjerdedel av all poliklinisk aktivitet.

TETTERE SAMARBEID: PSLs leder Frøydis Olafsson mener regelmessige møter mellom PSL og de regionale helseforetakene kan bidra til god dialog. Foto: Ingvild Bjørgo Berg

– Avtalespesialistene er en viktig del av den offentlige spesialisthelsetjenesten, sier Frøydis Olafsen, leder i Praktiserende spesialisters landsforening (PSL).

Bent Høie lovet høsten 2013 å øke antallet hjemler og å bruke avtalespesialistene mer. Den sittende regjeringen støttet med dette PSLs argument om at økt bruk av avtalespesialister kan bidra til å redusere ventetider og gi god behandling til pasientene i de offentlige helsetjenestene. Flere avtalespesialister og bedre samarbeid med helseforetakene kan ifølge PSL bidra til bedre utnyttelse.

– Vi mener det er nødvendig med bedre henvisningsrutiner og et godt samarbeid med helseforetakene for å sikre at avtalespesialistene blir brukt på en best mulig måte. Dette er noe pasientene vil tjene på, sier Olafsen.

Vil endre henvisningsrutinene

Regelmessige møter mellom de regionale helseforetakene og PSL kan bidra til god dialog mellom partene. Hensikten er å skape en arena for kommunikasjon, og sikre deltakelse i beslutningsprosesser.

PSL ønsker også et tettere samarbeid med helseforetakene, særlig i forbindelse med henvisningsrutiner, tilgang på støttefunksjoner og økte muligheter for vikarer til avtalepraksisene.

– Vi opplever at dagens henvisningsrutiner kan bli mer effektive, både ved henvisning fra sykehus til avtalespesialist og motsatt. Ett tiltak kan være én felles vei inn for henvisninger, både til poliklinikker og avtalespesialister, sier hun.

Godt samarbeid med fastlegene

Fastlegen er avtalespesialistenes viktigste henviser og samarbeidspartner, og PSL mener at rutinene i stor grad fungerer bra. Det er også vanlig at avtalespesialister jobber tett sammen med fastleger og andre spesialister på felles klinikker. Dette er i tråd med ønsket til de regionale helseforetakene om organisering av avtalespesialister i større enheter.

– Det er et ønske at avtalespesialistene skal organisere seg i gruppepraksiser. Det skaper et faglig nettverk med god støtte, og bedre forutsigbarhet, sier Olafsen.

Ønsker flere hjemler

En av PSLs viktigste arbeidsoppgaver i tiden fremover er opprettelse av flere avtalespesialisthjemler. Målet er minimum 15 nye hjemler hvert år. Olafsen tror likevel at behovet er langt større, særlig i distriktene og i de nordligste fylkene.

– Bruk av avtalespesialister representerer et svært kostnadseffektivt supplement til den offentlige spesialisthelsetjenesten. Mange pasienter får vel så god oppfølging og behandling hos praktiserende spesialister som på

poliklinikker, sier hun.

Helse Sør-Øst vedtok nylig at det skal opprettes ni nye driftsavtaler. Hjemlene opprettes innen spesialitetene urologi, øye, nevrologi og hud. Dette er gledelige nyheter for PSL. De har jobbet hardt for å hindre utfasing av hjemler, etter at Helse Sør-Øst tidligere i år meldte at de vurderer å fase ut noen spesialiteter i forbindelse med ny regional plan for avtalespesialistområdet.

LIS i avtalepraksis

Et annet fokusområde for PSL er arbeidet med at LIS kan få deler av sin utdanning i avtalepraksis. I dag er det kun én lege som er under spesialisering hos en avtalespesialist. En av årsakene til dette er at det er ressurskrevende for avtalespesialistene å ta inn LISer. I tillegg må det foreligge definerte økonomiske rammer, også i forhold til det faglige innholdet.

En prosjektgruppe i Helse Sør-Øst jobber for tiden med nettopp dette.

Publisert: 8. januar 2018. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juni 2026.